ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਮੈਨ ਸਿੰਘ

(2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 410)

[ਦੀਪਾਕ ਗੁਪ੍ਤਾ ਅਤੇ ਅਨਿਰੁਦ੍ਧ ਬੋਸ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 s.482-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। 482 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਨੇ ਖੁਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਉੱਤੇ ਯੂ/ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 468, 471 & 419 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.-ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਅਲੀ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮੱਝ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ-ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਯੂ/ਐਸ. 468, 471 & 419 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ-ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1958 ਦੇ ਲਾਭ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ-ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਠੋਸ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

482 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ.-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ| ਅਪੀਲ 'ਤੇ

ਕਿਹਾ ਗਿਆਃ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੂਲ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। 482 ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ.-ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 4 ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ-ਨਾਲ ਹੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰੋ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1958 |

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਰੱਖਿਆਃ 1. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 362 ਜਾਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ

ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਫੰਕਟਸ ਆਫੀਸ਼ੀਓ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 362 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 362 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 5]

2. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਆਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣੇ ਪਏ ਕਿ ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਕਿਉਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 6] [574-ਜੀ; 575-ਏ-ਬੀ]

3. ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਲਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਾਰੰਟੀਕਰਤਾ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿੰਨ ਸਾਲ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ। [ਪੈਰਾ 7] [575-ਸੀ-ਡੀ]

4. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨੌਕਰੀ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਮਕੈਨੀਕਲ ਅਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। [ਪੈਰਾ 10] ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਣੀ ਛਾਬੜਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਕੀਲ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਦੀਪਾਕ ਗੁਪ੍ਤਾ, ਜੇ. ਬੀ|

1. ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਜੱਜ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (ਸੰਖੇਪ 'ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ.' ਲਈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਹੈ।

2. ਜਵਾਬਦੇਹ, ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.') ਦੀ ਧਾਰਾ 468,471 ਅਤੇ 419 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਾਲੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ

ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਬਫੇਲੋ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 468,471 ਅਤੇ 419 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1958 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐਕਟ') ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਸੇਵਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਯੋਗ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਪਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ 1 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

3. ਦੋਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਠੋਸ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ Rs.10,000/- ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

4. ਦੋਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ

ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇਃ - "ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਆਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਅੱਜ ਸੀ. ਸੀ. ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। " ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਲਤ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੂਲ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

5. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 362 ਜਾਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ 2 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਫੰਕਟਸ ਆਫੀਸ਼ੀਓ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 362 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਮੀਖਿਆ

ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 362 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

6. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 2 ਰਾਜ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚੇਨਈ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਵੀ. ਰਾਜਿੰਦਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2009 ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਐੱਲ. ਜੇ. 355 ਐੱਸ. ਸੀ. 3 ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਬਨਾਮ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2001) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 169 4 ਸੂਰਜ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣੇ ਪਏ ਕਿ ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਕਿਉਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

7. ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਲਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤਦਾਰ ਦਾ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ' ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਤ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ | ਇਸ ਨੂੰ ਐਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਬਨਾਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਈ. ਡੀ. 1 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ' ਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਪੀ.) ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਐੱਸਐੱਲਪੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ 28.01.2011 ਉੱਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਐੱਸਐੱਲਪੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ।

9. ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਵੀ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕੈਰੀਅਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਕਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਬਨਾਮ ਪੀ. ਸੰਪਰਾਮਨੀਅਨ 6 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ' ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ "ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਰਿਹਾਈ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੇਠ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਸ ਮਾਲਕ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। "

10. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ

ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨੌਕਰੀ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਮਕੈਨੀਕਲ ਅਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate